INTRIGĂ ŞI INTRIGI MEDIATICE ÎN UNIVERSUL CARAGIALIAN

Cristian STAMATOIU

Abstract

The study is part of a critical system that describes, by a new original concept („Caragialumea"), the universe of Caragiale as a fictional space where the artistic structure is fitted to the patterns of the reality.

Here we are focusing on the fact that every conflict in the Caragiale's world is initialised by an unprofessional mass-media factor. So, each time we got for an incorrect message an incorrect and maybe comic answer; this perverse intellectual process will generate necessarily an infinite spiral of existential degradation.

Ca iniţiator al procesului de comunicare, orice Emiţător caragialian este mai întâi sediul Receptării unei realităţi deformate prin Mesaj.

Presiunea generată de acumularea haotică de date parazite va genera o necesară *purgaţie verbală*, care, atunci când se întâmplă să fie practicată în mediul jurnalistic, devine dintr-o dată onorabilă şi… profesională! Datorită tehnologiei explozive a comunicaţiilor (de la gazetă, până la… Internet!), produsele simbolice ale acestei *stări* vor avea o răspândire epidemică. Finalmente ele vor deveni, prin selecţie negativă, standardele de aur pe care le va vehicula cu voioşie inconştientă "boborul"(**M – schiţa cu titlu omonim**). Caracterul degenerativ al similicomunicării este foarte bine subliniat de morala de-a-ndoaselea acreditată de perversele *finis*-uri caragialiene, până acolo încât senzaţia creată e aceea de trecere de la nestăvilitul cerc vicios la nesfârşita spirală descendentă.

Realitatea, reflectată sub imperiul unei astfel de (dez)informări, va constitui bunuri simbolice mutante. Ea va genera în această ipostază, odată cu monştrii (aici hazoşi) ai „uzului raţiunii" (**ONF**), şi o foarte profitabilă masă de manevră. Astfel, aceeaşi oameni de presă (tipografică sau de… ulei!), cât şi „ciriacii" lor politiceşti care au mediat respectivul proces, vor beneficia grosier de foloasele lui în plan electoral şi economic.

Singura dilemă ce se ridică în acest context comunicaţional este aceea dacă impostura le este instinctivă sau premeditată. In primul caz ar fi vorba de ingenua viclenie a prostului care încearcă să-i coboare pe toţi cei din jur sub nivelul lui pentru a-i putea conduce; în cel de-al doilea, ar fi vorba de premeditarea unui război psihologic, dus cu mijloace demagogice, de către caractere machiavelice împotriva poporului de Mitici.

Fiind atât de complex, textul caragialian oferă şi aici un efect confuzional similar cu acela încercat în faţa unei realităţi opace. În consecinţă, răspunsul la o astfel de întrebare este cu geometrie variabilă: orice combinaţie între cele două variante este posibilă, în funcţie de nivelul referenţial ales în lumea lui Caragiale, dar şi cât de „intrat la idee"(**CLFR**) este „privitorul în lume", cum ar fi spus Mihai Eminescu...

Cum noţiunea de deontologie a presei sau chiar aceea de credibilitate sunt deopotrivă exilate: aici soarta unei relatări va depinde exclusiv de *„enteresul"* (**OSP**) reporterului / redactorului care este dispus să le aducă oricât de mult din „condei". De obicei adaptarea se face din raţiuni de grupuscul politicianist, pentru că a vorbi de partid sau de ideologie de partid ar însemna prea mult pentru mintea plată a respectivilor ipochimeni.

BDD-A2992 © 2006 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:06 UTC)

Aceste labilităţi, devenite abilităţi expresive, sunt modelate în câteva *Momente* care generează o formulă de deducere a ceea ce trebuie că s-a petrecut în realitate. Secretul constă din realizarea unei medii între relatările mass-mediilor! Astfel, un incendiu izbucnit în Dealul Spirii (**M - Temă şi variaţiuni**) şi relatat neutru de *„Universul",* este negat cu hotărâre de guvern printr-un *„ziar oficios"*, dar devine un cataclism tocmai bun pentru delirantele politizări antiguvernamentale din *„Un ziar opozant fără programă, nuanţă liberală-conservatoare",* dintr-un *„ziar opozant cu câteva programe, nuanţă trandafirie"* sau din paginile unui *„journal chic"*. Într-un *Moment* de graţie durând… *25 de minute* (legat de zăbava Întemeietorului şi a lui „Madam Carol" într-o gară a unei anonime urbe de provincie) sunt surprinse dezbaterile din presa locală privitoare la statutul popasului feroviar… regal. Proguvernamentalul *„Santinela Ordinii"* decretează acea zi de joi ca pe o sărbătoare „solemnă", pe când adversarii de la *„Drapelul Libertăţii"* susţin că e vorba de „o meschină şi dezgustătoare sărbătoare oficială"(**M – 25 de minute**). Cu toate acestea, toţi se vor îmbulzi să participe… întârziind, care mai de care! La fel ca în *Atmosferă încărcată*, adevărul se găseşte la mijloc şi în cazul „unchiului" care perorează împotriva nepotismului, nevrând să-şi ajute… nepotul, pentru că acesta refuzase, la rândul lui, să se preteze la o înscenare regizată de unchi unui adversar politic (**M - Greu de pe azi pe mâine… sau unchiul şi nepotul**). În consecinţă, *„Ecoul patriei,* ebdomadar din urbea X…" publică mare, pe manşetă: „Panamaua de la noi!… Potlogăriile fostei administraţii!… Mişeliile se dau la lumină!… Jaf în avutul public!… În sfârşit!… Jos masca!… Hoţii la puşcărie!…", pentru ca în *„Glasul ţării"* să apară următoarea replică: „Mişeleasca înscenare! … Goana infamă contra cetăţenilor onorabili! … Regimul proscripţiunilor şi al terorii! … Cetăţeni fruntaşi închişi ca tâlharii în ajunul alegerilor! … Ministru fără de lege! … Procurorul zbir! … Nedemnul nepot demn de unchiul nedemn! … Vom vedea! … Sunt judecători la Berlin!" … Din păcate, pe vremea aceea nu existau nici Curtea de la Haga şi nici instituţiile UE de la Strasbourg ori Bruxelles la care să se facă apel pentru iluzoria asanare morală a politichiei miticiste.

În cazul unui eveniment eminamente balcanic, precum „conflictul româno-bulgar"(**M - Ultima oră!**…) cu atât mai mult va înflori confuzia în cele mai voluptoase game minore. Neînţelegând sincer nimic din succesiunea evenimentelor o voce (ca şi cum ar fi cea auctorială) se adresează Amicului X, acelaşi poate din *momentul* omonim în care el se pretindea foarte bine informat, de vreme ce (metaforic) se trăgea de şireturi cu… rechinii politicii dâmboviţene. Acum însă acest analist realizează parcă o revistă a presei în urma căreia confuzia Vocii Nedumerite este şi mai mare. Cauza o constituie ştirile care zburdă între extreme, înfăţişând un incident ori ca pe un război, ori ca pe o banală coadă la care bulgarii s-au călcat pe bătături să treacă Dunărea pe la Ostrov. Cum subiectul se arată a fi un filon de aur pentru jurnaliştii aflaţi în pană de evenimente şi de inspiraţie, se porneşte o avalanşă de celuloză şi cerneală pe baza celor mai însăilate improvizaţii. Lumea gazetărească începe să fabuleze cazon, cum nici peste o sută de ani (când cu noul „război" din Balcani) nu o va face. Jurnalismul de campanie triumfă, preluând din mers şi adoptând metodele civile ale delirului profesate cu succes de al'de Caracudi de la *„Revolta naţională"*(**M – Reportaj**) care îşi inventa loviturile de presă stând la o cafea în Cişmigiu!

Deşi miza informaţiei în cazul unui conflict armat incumbă responsabilităţi covârşitoare pentru orice ziarist, aici translarea metehnelor dinspre reporterul civil spre cel de război se face cât se poate de natural. Aşadar „reporterul de ziar" din *Ultima oră!*… se documentează şi el despre războiul româno-bulgar în… parc la Sinaia (!) unde colportează zvonuri, vinde gogoşi mediatice şi incită la propria lui *intoxicare* cu orice fantasmagorie. (O

BDD-A2992 © 2006 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:06 UTC)

uluitoare confirmare a acestui tip de jurnalism fictiv o constituie cazul fostului ziarist de la *New-York Times*, Jason Blair, care în 12 mai 2003 a fost dovedit că, din cele 700 de articole publicate în acea gazetă de mare prestigiu pe parcursul a patru ani, pur şi simplu inventase mai mult de câteva zeci! Ulterior, adică în 2005, justiţia americană a mai dres busuiocul, decizând că fapta sa nu a fost atât de gravă, deoarece „invenţiile" sale s-ar fi bazat totuşi pe o oarecare documentare !) Condiţia pentru *înghiţirea găluştii de presă* este ca ea să fie purtătoarea unei încărcături sfruntate de senzaţional şi incredibil, pentru că, oricum, lumea „şi-a pierdut uzul raţiunii" (**OSP**) în favoarea unei fervori isterice a „pamplezirului"(**ONF**) mediatic, singurul capabil să aducă *onor publicul* din *Târgul lui Cremene* în pragul *bolii lui Calache.*

Nimeni nu se va mira deci, că un corespondent al *„Naţiunii române"* la Plevna transmitea, în urma unui chef cu nişte „muscali" fanfaroni, istoricul său mesaj cifrat de alcool: „Médoc fini, Votca, Tzuica dedans" (în franceză aproximativă - n.n.), conform căruia turcii ar fi fost *terminaţi,* iar ruşii (Votca) şi românii (Ţuica) sunt înăuntrul redutei. Decriptarea redacţională se face mai mult pe baza bănuielilor, aşa că în ediţia de seară se anunţă căderea Plevnei! Ce mai conta exaltarea publicului devenit, după dezmințirea informației, un tăvălug pornit să distrugă infama redacţie. Important era că ediţia se epuizase în timp record şi că jurnaliştii respectivi nu rămăseseră cu nici o mustrare de conştiinţă. Nici chiar o dezmințire nu s-a dat pentru că, până la urmă, „Gazi-Osman" s-a predat, ce-i drept „peste o lună".

Cazul are aceeaşi tipologie cu acela întâmplat la case editorialistice mult mai mari: o gazetă britanică anunţase ca o mare exclusivitate moartea lui Victor Hugo, care s-a petrecut însă la câțiva ani după aceea. Când funestul fapt a fost adevărat, respectiva gazetă – care nu dăduse între timp nici o dezmințire – şi-a început articolul prin sintagma: „aşa cum anunţam într-un număr anterior..."

Şi ce reconfortantă poate fi, din punctul de vedere al cauzalităţii universale, confirmarea fabulației de către o realitate care uneori o mai şi întrece în fantezie?!

Revenind la timpuri mai bune, de pace, lumea jurnalistică trăieşte încă un paradox: lipsa de evenimente care să vândă tirajul. Şi dintr-o astfel de festă a sorţii numai invocaţiile către marele Karkaleki te mai pot salva. Cum numele acestui „patron" din secolul al XIX-lea al presei aservite face trimitere la acel *mixtum compositum* denumit popular *carcalete,* orice compatibilitate va deveni acum posibilă între pagina gazetei şi pseudoevenimentele transformate în ştiri senzaţionale. Explozia din titlu va fi însă înlocuită de un decepţionant fâsâit al materiei articolului, dar încă o dată s-a vândut tirajul şi a mai trecut o zi…

Cântând în struna *kitsch*-ului romanţios, *o anumită parte a presei,* reprezentată de gazetele *„Aurora"* şi *„Lumina"*(**M - Groaznica sinucidere din strada Fidelităţii**), va modela aspecte minore ale actualităţii de o asemenea manieră, încât să răspundă unor gusturi pretins alese, precum acelea ale Ziţei din *O noapte furtunoasă.* Cum acolo era vorba de *„Dramele Parisului",* aici pelteaua jurnalistică formează „un întreg roman pasional *à la* Ponson du Terrail sau Jules Mary, o întreagă melodramă *à la* d'Ennery", pornind de la „traducerea"(**DC**) în chestiune de amor din strada… Fidelităţii. O sordidă escrocherie sentimentală, urmată de simulacrul unei sinucideri a celei ce a rămas „fidea" (**DC**), devine o rocambolescă dramă a „Bucurescilor", cu un final ce acreditează clasicul „Pupat toţi piaţa endependenţi."(**M - Telegrame**). În plin sezon mort, tot „proteguitorul" Karkaleki salvează situația, având grijă să tragă nişte sfori metafizice. De data aceasta în Strada Uranus are loc o sinucidere care se profilează a fi o crimă, adică o adevărată dramă estivală

BDD-A2992 © 2006 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:06 UTC)

„menită să rămână în analele criminologiei universale, după ce va fi înviorat leşinata presă română, măcar pentru o lună de zile" cu titluri precum:

„Drama din strada Uranus!
Noi destăinuiri asupra dramei din strada Uranus!
Adevărul asupra dramei din strada Uranus!
Portretele eroilor dramei din strada Uranus!
Epilogul dramei din strada Uranus!
Mama dramei din strada Uranus!
Fratele dramei din strada Uranus!
Fidantatul dramei din strada Uranus!
Justiţia în faţa dramei din strada Uranus!
Societatea în faţa dramei din strada Uranus!
Adevărul adevărat în privinţa dramei din strada Uranus!" (**M - Înfiorătoarea şi îngrozitoarea şi oribila dramă din strada Uranus**).

Desigur, nu trebuie uitate loviturile de teatru care, în căutarea senzaţionalului, ajung pe teritoriul absurdului dadaist:

„ULTIMA ORĂ

În momentul de a pune sub presă, reporterul nostru special află chiar de la nenorocita victimă a îngrozitoarei drame din strada Uranus că ea *nu s-ar fi sinucis de bunăvoie* (s.n.), ci că o mână criminală, al cărui *(sic)* nume ne scapă încă… i-a pus *pumnalul* în mână, obligând-o *să-şi tragă în inimă o lovitură de revolver*" (s.n.).

I.L.Caragiale nu neglijează nici evenimentele rotunde, de genul *„jubiloiului"* regal, sau cele anuale, precum Crăciunul, când întotdeauna *dă bine în pagină* să scoţi un număr special, un almanah, ceva acolo… să fie! Pentru că în redacţii, precum aceea a *„Revoltei naţionale"* predomină impostorii (de exemplu „d. Ig. Caracudi") pot apărea desigur o serie de disfuncţionalităţi devenite, cu timpul, normale! Toate ca toate, dar pe lângă titluri pe gustul clientelei de Ignat, care gustă în afară de piftie, şi titluri ca: *„Artă fără tendinţă şi tendinţă cu artă* sau *Artă cu tendinţă şi tendinţă fără artă* - 65 de file, cu *va urma* - studiu estetic de palpitantă actualitate! / *Rolul presei ca o patra putere în statul constituţional modern* (Sfinte Ignatie!) - 77 de file, şi fireşte cu *va… / În pustiul lumii mari,* novelă - o sută de file …"(**M - O cronică de Crăciun**), „redactorele responsabile" cu numărul special se trezeşte şi cu mult aşteptatul articol al lui Caracudi care - din greşeală! - vorbea despre Sărbătorile Paştelui! Nu e de mirare că la Bobotează „redactorele"-şef, în timp ce era blagoslovit cu busuiocul de popă de faţă cu d. Caracudi spune, ca să priceapă gloaba ziaristică, un: „-Adevărat a-nviat, taică părinte!".

Dar de unde atâta ruşine faţă de cele de taină la Caracudi sau la Tomiţa? Acesta din urmă, suferind de durere de măsea tocmai de *Dumnica Tomii* (**M - ibid.**), se duce, asemeni Catindatului (**DC**), la dentist (unde chiar stă la extracţie); în lipsa lui „redactorele" suplinitor îi scrie nonşalant articolul tematic al ediţiei cu privire la raportul dintre ştiinţă şi credinţă, articol pe care Tomiţa îl va semna dezinvolt!

Un alt ziarist de frunte se arată şi veşnic tânăra speranţă a "venitorelui" presei "romane" – Rică Venturiano (**ONF**). El este prezentat ditirambic "poporului suveran" de către însăşi redactorul-şef al *„Vocii Patriotului Naţionale"*, lider de opinie care nu-şi dă seama că promovându-şi admirativ "colaboratorele" se clasează sub semidoctismul acestuia. Cu o asemenea introducere marcantă „junele scriitor democrat" a cărui „*asinuitate*

BDD-A2992 © 2006 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:06 UTC)

o cunoaşte de mult publicul cititor" nu se poate dezminţi şi comiţând o serie de *brânzovenisme* (**OSP**) în piramidalul său articol: *„Republica şi Reacţiunea* sau *Venitorele şi Trecutul"*(**ONF**). Capodopera de umor involuntar (pentru Rică!) începe cu titlul - care este un *cap de operă* … fără cap şi fără coadă (!) - realizat după false antinomii în care barbarismul *„venitorele"* este folosit pentru termenul de *„viitor"* ca şi cum ar face trimiterile la „venitură". Şi mai apoi un tânăr atât de educat ca „Rică Vent …" nu avea cum să nu barbarizeze termenul original din limba franceză, care se întâmplă să fie impardonabilul „le futur"! Din doar cât apucă Ipingescu să citească, până să fie întrerupt de Ţârcădău care voia „s-o sinucidă" pe Ziţa „cu şicul de la baston", ne dăm seama şi de calibrul intelectual al articolului propriu-zis în care termenul francez „manquer" (a lipsi, în acest caz de la vot - fr.) este adaptat mai întâi de Rică Venturiano prin senzaţionalul barbarism „a manca". Abia după aceea este posibilă interpretarea lui Nae Ipingescu care îl *lămureşte* pe Dumitrache Inimă-Rea că termenul s-ar referi la "ciocoii" care „mănâca poporul" (de te şi mai miri că a mai rămas ceva din el până astăzi). O soartă similară are şi paragraful referitor la sistemul de vot universal, denumit printr-un dezacord fastuos: "*sufragiu* universale"(n.a.). Şi la fel ca în zilele lui *decemvrie* 1989, când se credea de asemenea că doar alegerile libere vor fi suficiente pentru a schimba cu o baghetă magică faţa ţării, Rică Venturiano opina printr-o cascadă de barbarisme că fără acest tip de vot: "situaţiunea României nu se va putea chiarifica ; ceva mai mult, nu vom putea intra pe calea viritabilelui progres". Numai că de data aceasta, jongleria explicativă a "ipistatului" mizează pe o dublă schimbare de accent. Pe lângă cea normală (!), dinspre politic spre gastro-intestinal, "amicul politic al căpitanului" se dedă şi la una propriu-zis lingvistică, "*sufràgiu*"(vot) devenind "*sufragíu*"(cel care aduce mâncarea la masă): "(…) A! Înţeleg! bate în ciocoi, unde mănâncă sudoarea poporului suveran… ştii: masă… sufragiu…".

Bune şi nu prea toate acestea atunci când *foaia* apucă să vadă lumina… neagră a tiparului, pentru că deseori planuri redacţionale delirant-grandioase sfârşesc penibil, imediat după sau chiar înainte de editarea primului număr. Aşa se întâmplă şi cu *„Avântul tinerimii"*. O publicaţie cu un titlu, un program şi un sumar atât de sugestive (**M - Cum se naşte o revistă?**) pentru propăşirea generală trebuie să aibă neapărat un viitor strălucit! Numai că, după ce se stabileşte sumarul de mare prestanţă şi *kitsch* profund, apare paradoxul simptomatic pentru marile noastre… speranţe, adică disoluţia. Aşadar, după un prim număr pe care „academia liberă" a *„Avântului tinerimii",* ce se ţinea la celebrul local al lui Fialkowsky, îl blindase cu următoarea mostră de sumar… monstruos:

« PROGRAMUL AVANTULUI……... de *N. Ilie Constantinescu*
de la Ţurloaia
LA VENEZIA, sonet (poezie)……..” *Raul Popescu*
ARTELE LA NOI…….……” *Dobre Mihăescu*
O EPILEPTICA (poezie)……..” *Ştefan Basilescu*
NATURA IN ARTA SI ARTA IN NATURA…” *Mihai Dobrescu*
ÎN SERAI, pastel (poezie)……” *George Nicolaescu*
CATEVA CUVINTE ASUPRA PELAGREI (după
un studiu statistic al d-lui Dim. Sturdza)…..” *Nicolae Georgescu*
ÎN SPITAL, sonet (poezie)…..…….……” *Basile Ştefănescu*
TEATRUL LA CHINEJI (studiu)…….…...” *Ion*
MEDIUL SOCIAL SI VICEVERSA……...” *Marin Dumitrescu*
LA MORMANTUL UNEI PROSTITUATE (poezie) ……” *Traian Niculescu*

BDD-A2992 © 2006 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:06 UTC)

Recensiuni, Note, Bibliografie, Anunţuri,
Premiile noastre etc……" *Dumitru Marinescu* »,

urmează climaxul… desfinţării! Situaţia este sumbră, dar nu pentru respectivul grupuscul, şi nici pentru generosul şi naivul Ion (Caragiale, ca voce auctorială - n.n.) care înaintase redacţiei, spre publicare închipuitul studiu *Teatrul la chineji* „alcătuit într-un mod foarte original din citate găsite dintr-o dare de seamă a unui jurnal francez de provincie, tradusă după un jurnal american, asupra unei interesante lucrări a lui Bob Schmecker, publicată la San Francisco şi intitulată *Chineze (sic) Divertissments (sic)* (petreceri chinezeşti)." Epitaful caragialian al păţaniei:

"*Avântul tinerimii* încetase să mai apară"

devine sinistru pentru însăşi noţiunea renaşterii prin intermediul entuziasmului tineretului care, la noi - şi nu numai - , după ce este sufocat de gerontocraţie se arată grabnic îmbătrânit, tocmai spre mirarea celor ce l-au obligat la aceasta. Iar la caragialiana "chestiune"(**OSP**):

"Ce s-a întâmplat cu *Avântul* nostru?"

i se va putea răspunde în două registre. Unul concret, implicând „risipiri" succesive nu numai de redacţii, ci şi de *generaţii pierdute*, ori *de sacrificiu*; iar celălalt, ideatic, implicând refrenul pustiu al lui *răspunsul e batere de vânt,* la fel ca şi în cazul celebrei „Unde ne sunt visătorii?" (Al. Vlahuţă).

Mijloacele care ar trebui să reflecte obiectiv ambientul social creează deci la I.L. Caragiale un policrom delir, din cauză că mânuitorul (dez)informaţiilor are o calitate umană atât de precară, încât, din manipulatori ai fonemelor şi grafemelor, ei ajung nişte fantoşe ce-şi cerşesc mistificarea. Neavând un adevăr argumentat existenţial, aceste „victime" cu schimbul nu sunt deloc inocente, ba, chiar mai mult, fiecare „prinţip"(**OSP**) al lor este încă o formă de insultă la adresa noţiunii de idealitate. În vria vicioasă a intrigilor (şi mai puţin a *intrigii!*) va lua naştere în mod obiectiv o narcoză a bălmăjelii marginale devenită dictatorială. Ea este transcrisă de autor în *"docomentele"* de existenţă ale personajelor cu maxima acribie permisă de un alfabet obişnuit ce tinde însă spre performanţele unuia folosit de dialectologi!

NOTE DE LECTURĂ

Citatele din opera lui I.L. Caragiale vor fi urmate în paranteză de o prescurtare-tip a titlurilor de care aparţin, astfel :
(**ONF**) – pentru *O noapte furtunoasă*;
(**CLFR**) – pentru *Conul Leonida faţă cu reacţiunea*;
(**OSP**) – pentru *O scrisoare pierdută*;
(**DC**) – pentru *D'ale carnavalului*;
(**NP**) – pentru *Năpasta*;
(**M – …**) – pentru *Momente/Schiţe* + titlul respectivei proze scurte umoristice publicate în volum (*Note şi schiţe – 1892, Păcat… - 1892, Schiţe uşoare – 1896, Momente – 1901, Mitică - 1902, Schiţe nouă – 1910*), şi/sau în periodice, cf. ed. Ion Vartic, vezi: *I.L. Caragiale – Temă şi variaţiuni - momente, schiţe, amintiri*, Editura "Dacia", Cluj-Napoca,1988);
Dacă mai multe citate din aceeaşi sursă sunt consecutive, trimiterile bibliografice vor fi subînţelese, până la apariţia unui nou titlu de referinţă.

BDD-A2992 © 2006 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:06 UTC)

BIBLIOGRAFIE

CARAGIALE, I. L.: *Opere*. ESPLA, Bucureşti.

CAZIMIR, ŞTEFAN (1988): *I. L. Caragiale faţă cu kitschul*. Editura Cartea Românească, Bucureşti.

ELVIN, B. (1967): *Modernitatea clasicului Caragiale*. EPL, Bucureşti.

FANACHE, V. (1984): C*aragiale*. Editura Dacia, Cluj-Napoca.

IORGULESCU, MIRCEA (1994 {1988}): *Eseu despre lumea lui Caragiale*. Editura Cartea Românească, Bucureşti, reeditată (plus o *Prefaţă*) sub titlul original al manuscrisului: *Marea trăncăneală*. Editura Fundaţiei Culturale Române, Bucureşti.

SILVESTRU, VALENTIN (1970): *Elemente de caragialeologie*. Editura Eminescu, Bucureşti.

STAMATOIU, CRISTIAN (1999): *I. L. Caragiale şi patologiile mass-media*. Editura Academos, Târgu-Mureş.

STAMATOIU, CRISTIAN (2003): „Caragialumea" – matrice şi prefigurare. Editura Universităţii de Artă Teatrală, Târgu-Mureş.

VARTIC, ION (1988): *I. L. Caragiale şi schiţele sale exemplare*. Studiu introductiv la: I. L. Caragiale – temă şi variaţiuni. Editura Dacia, Cluj-Napoca.

VODA-CAPUSAN, MARIA (1980): *Dramatis personae*. Editura Dacia, Cluj-Napoca.

VODĂ-CĂPUŞAN, MARIA (1982): *Despre Caragiale*. Editura Dacia, Cluj-Napoca.

VODĂ-CĂPUŞAN, MARIA (2002): *Caragiale?* Editura Dacia, Cluj-Napoca.

BDD-A2992 © 2006 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:06 UTC)